

Læringsverkstedet Kopervik Barnehage As
Postboks 215
2051 Jessheim

Dokumentnummer:
24/480-16

Deres referanse:

Saksbehandler:
Astrid Wallem Hagen

Dato:
07.03.2025

Tilsynsrapport Læringsverkstedet Kopervik barnehage

1 Sammendrag

Karmøy kommune som barnehagemyndighet fører tilsyn med Læringsverkstedet Kopervik barnehage. Temaet for tilsynet er psykososialt barnehagemiljø knyttet til barnehagelovens kapittel VIII. Under dette temaet kontrolleres:

1. Barnehagens rutiner og praksis i forhold til nulltoleranse og forebyggende arbeid, jf. barnehageloven § 41.
2. Barnehagens rutiner og praksis i forhold til å følge med, melde fra, undersøke og lage skriftlig aktivitetsplan, jf. barnehageloven § 42.
3. Barnehagens rutiner og praksis for internkontroll knyttet til §§ 41- 42, jf. barnehageloven § 9.

Tilsynsmyndigheten har avdekket brudd på regelverket i tilsynet med Læringsverkstedet Kopervik barnehage. Tilsynsmyndighetens undersøkelser og vurderinger fremgår i den foreløpige tilsynsrapporten. Barnehagen fikk en frist til å uttale seg om rapporten. Innen fristen sendte eier ytterligere dokumentasjon (se vedlegg) og annen info relevant for videre saksgang. Tilsynsmyndigheten mener likevel det foreligger brudd på regelverket, og det fattes derfor et vedtak med pålegg om retting. I vedtaket får barnehagen en rettefrist for å gjøre de nødvendige endringene. Frist for utbedring står under **vedtak om pålegg i punkt 9**.

2 Innledning

Karmøy kommune som barnehagemyndighet fører tilsyn med Læringsverkstedet Kopervik barnehage, jf. barnehageloven § 53. Barnehagemyndigheten har ansvar for å påse at barnehagen blir drevet etter loven, jf. barnehageloven § 10. Kommunens tilsyn er offentlig myndighetsutøvelse, noe som innebærer at tilsynet gjennomføres i samsvar med reglene i forvaltningsretten og offentlighetsloven. Tilsynet er et temabasert skriftlig dokumenttilsyn, med mulighet for stedlig oppfølging ved behov.

Karmøy kommune inngår i et interkommunalt tilsynsnettverk med kommunene Bokn, Haugesund, Tysvær og Utsira i utførelsen av tilsyn.

3 Bakgrunn for tilsynet

Tilsynet er risikobasert. Det betyr at tilsynet er valgt på bakgrunn av en vurdering av hvor sannsynlig det er at regelverket ikke blir fulgt, sett opp mot konsekvenser av brudd på regelverket. I og med at kapittel VIII i barnehageloven er et relativt nytt regelverk, vurderer vi at det er risiko knyttet til området.

Tilsyn åpnes for å få tilstrekkelig belyst og undersøkt hvordan barnehagen arbeider med det psykososiale barnehagemiljøet og om regelverket i barnehageloven med forskrifter blir fulgt.

Tilsynet skal være til hjelp for barnehagene i arbeidet med kvalitetssikring av egen virksomhet.

3.1 Åpningsbrev og lesebestilling

Læringsverkstedet Kopervik barnehage ble i brev av 24.09.24 varslet om at det åpnes tilsyn med barnehagen. Sammen med åpningsbrevet fulgte også en lesebestilling til tilsynets tema, trygt og godt barnehagemiljø, og kontrollspørsmål som viste hva myndigheten ønsket å avdekke gjennom tilsynet.

Tilsynsmyndigheten undersøker barnehagenes arbeid i forhold til §§ 41 og 42 i lov om barnehager og internkontroll i tilknytning til disse (§9).

Å ha et godt psykososialt barnehagemiljø innebærer at alle barn skal ha et barnehagemiljø som fremmer helse, trivsel, lek og læring. Barnehagene skal ikke godta at barn blir utsatt for krenkelser som for eksempel mobbing, utestenging, diskriminering, vold og trakassering. Barnehagene skal forebygge tilfeller hvor barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, følge med på hvordan barn har det og ivareta konkrete krav i barnehageloven for å sikre alle retten til et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø.

4 Åpningsmøte og dokumentasjon

Det ble avholdt et felles åpningsmøte for de barnehagene som er omfattet av tilsynet den 03.10.24. På åpningsmøtet deltok styrer og representant for eier. Møtet ble avholdt for å sikre at tema og hva som etterspørres var klart, og gi anledning til å komme med spørsmål.

Barnehagen hadde i etterkant av åpningsmøtet 14 dager til å sende inn dokumentasjon. Denne ble mottatt innen fristen. For innhold se oversikt i vedlegg 1

4.1 Etterspurt tilleggskdokumentasjon

Etter gjennomgang av dokumentasjon sendte tilsynsmyndigheten den 05.11 forespørsel om følgende:

- Referater man henviser til – kan noen av disse sendes inn som ytterligere dokumentasjon av internt arbeid?
- Dersom barnehagen har lesebekreftelser eller signaturer, er det fint å få tilsendt disse sammen med en avklaring av hva som leses ved ansettelse.

Frist for innlevering ble satt til mandag 11.11. Den 06.11 mottok myndigheten

- Kopi av en arbeidskontrakt som dokumenterer at personalet gjennom elektronisk signering kvitterer for at lovtekst (§§ 41 og 42) leses ved ansettelse.
- Powerpoint fra gjennomgang av lovverket på personalmøte 15.02.21.

4.2 Intervjuer

Den 13.11 ble barnehagen varslet om at man, som en del av tilsynet i Læringsverkstedet Kopervik barnehage, ville gjennomføre intervjuer som et supplement til innsendt dokumentasjon. Dette for ytterligere å belyse hvordan barnehagen jobber for å skape et trygt og godt barnehagemiljø for alle barn, og ellers sikrer arbeidet med §§ 41 og 42 gjennom internkontroll (§9) tilpasset virksomheten.

Intervjuene ble gjennomført den 20.11 av representanter fra den tverrkommunale tilsynsgruppen – en fra Tysvær som intervjuet, og en fra Karmøy som refererte. Fra barnehagen stilte en fagarbeider, en pedagogisk leder og styrer. De ansatte ble intervjuet en og en. Referatet ble gjennomgått med den enkelte avslutningsvis i hvert intervju.

Barnehagemyndigheten opplevde alle ansatte som imøtekomende og åpne, både i forhold til barnehagens styrker og hvor de samlet sett har forbedringspotensial.

4.3 Kontrollspørsmål

I forbindelse med utsending av åpningsbrev ble de rettslige kravene i tilsynet formulert som kontrollspørsmål. Disse ble sendt ut sammen med lesebestilling. Tilsynsmyndigheten skal svare på kontrollspørsmålene gjennom

sine undersøkelser. Kontrollspørsmålene er ja/nei-spørsmål, der nei betyr at det foreligger et brudd på regelverket.

Kontrollspørsmålene skal sikre at de rettslig relevante problemstillingene i tilsynet er dekket, og at alle barnehagene kontrolleres mot de samme kravene for å sikre likebehandling.

Kontrollspørsmålene brukes som utgangspunkt for tilsynsrapporten.

5 Lov om barnehager § 41

5.1 Rettslig grunnlag: § 41 Nulltoleranse og forebyggende arbeid

(Lovtekst § 41 – lov om barnehager) Barnehagen skal ikke godta krenkelser som for eksempel utestenging, mobbing, vold, diskriminering og trakassering. Alle som arbeider i barnehagen, skal gripe inn når et barn i barnehagen utsettes for slike krenkelser.

Barnehagen skal forebygge tilfeller hvor barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø ved å arbeide kontinuerlig for å fremme helsen, trivselen, leken og læringen til barna.

I forbindelse med dette temaet har vi samlet kontrollspørsmålene som ble sendt ut i forkant av tilsynet og søker å besvare disse med bakgrunn i innsendt dokumentasjon og intervjuer.

5.2 Kontrollspørsmål relatert til § 41:

- Har barnehagen utarbeidet planer eller rutiner som beskriver barnehagens arbeid for å oppfylle § 41 i barnehageloven?
- Hvis JA: Kan disse dokumenteres?
- Er alle ansatte gjort kjent med planene/rutinene?
- Har personalet en felles forståelse av begrepene krenkelser, nulltoleranse og forebyggende arbeidsmåter?
- Hvis JA: Kan barnehagen dokumentere dette?
- Har barnehagen rutiner for hvordan krenkelser skal avdekkes og følges opp?

5.2.1 Eiers handlingsplan

Læringsverkstedet har utarbeidet en handlingsplan mot mobbing og krenkelser felles for sine barnehager.

Tilsynsmyndigheten forutsetter at dette er et førende dokument for barnehagen, både fordi den er utarbeidet av eier og videre at den er sendt inn i forbindelse med tilsynet som dokumentasjon relevant for barnehagens arbeid.

Handlingsplanen er revidert i januar 2021. Vedlegg 1 i denne har en sjekkliste med 11 punkt som alle handler om forebygging. I intervjuer den 20.11.24 fremhever alle ansatte:

- Læringsverkstedets hjertekultur (nevnt i planen og ytterligere informasjonsdokumenter ettersendt i forbindelse med tilbakemelding på foreløpig rapport)
- Møtefora der enkeltbarn diskuteres (nevnt i planen)
- Voksenrollen (nevnt i planen)

To av dem nevner også

- Relasjonsanalyse (nevnt i planen)

Et punkt i planen handler om opplæring og informasjon til alle nyansatte om Læringsverkstedets

«Handlingsplan mot mobbing i barnehagen». Dette skal etter rutinen skje ved ansettelse. Ved forespørsel dokumenterer barnehagen den 06.11.24 at *lovteksten* i barnehageloven (§§ 41 – 43) leses ved ansettelse. I intervju opplyses det at man oppfordrer til og forutsetter at også handlingsplanen blir lest, men at dette er tillitsbasert.

I intervju nevner alle Læringsverkstedets handlingsplan. Samtidig sier de at de ikke bruker denne, men PBL-Mentor. En av informantene nevner gode sjekklister bak i Læringsverkstedet sin plan, men det fremkommer ikke om disse er i bruk. Dette går heller ikke frem av innsendt dokumentasjon.

5.2.2. Rutinen psykososialt barnehagemiljø, PBL-mentor.

Barnehagen har videre sendt inn rutinen psykososialt barnehagemiljø (PBL-mentor). Denne inneholder også rutiner for systematisk forebygging og nulltoleranse. Her nevnes blant annet:

- nulltoleranse mot krenkelser som utestenging, vold, diskriminering og trakassering,
- jevnlig risikovurderinger av det psykososiale barnehagemiljøet,

- bruk av møter til diskusjoner rundt hva som er et godt barnehagemiljø, hva som kan oppleves som krenkende atferd og hvordan forebygge tilfeller hvor barn ikke har det trygt og godt,
- avviksmelding ved brudd på rutiner,
- diverse tema man jobber med og som er fastsatt i årsplanen, blant annet foreldresamarbeid om forebyggende og holdningsskapende arbeid for å skape et godt barnehagemiljø.

5.2.3 Rutinen mobbing og annen krenkende atferd mot barn, PBL-mentor.

I denne rutinen fremheves følgende forebyggende tiltak:

- Vi har klare og forståelige grenser for akseptabel oppførsel.
- Vi er bevisste på egen atferd og egne holdninger overfor hverandre og barna
- Vi gjennomfører disse aktivitetene som en del av det forebyggende arbeidet:
 - Observasjoner
 - God tilbakemeldingskultur
 - Samtaler med barn
 - Vi informerer foreldre ved oppstart i barnehagen og på foreldremøte om rutinene og aktivitetsplikten
 - Vi oppfordrer barna til å si ifra hvis de selv eller andre blir utsatt for krenkelser

Etter intervjuer og gjennomgang av dokumentasjon har vi funnet at samtlige ansatte nevner observasjon som et verktøy i arbeidet med et trygt og godt barnehagemiljø. Alle er også innom samtaler med barn i løpet av intervjuet. De gir også uttrykk for å ha diskutert betydningen av voksenrollen i det daglige arbeidet med barn. Vi finner imidlertid ingen oversikt over klare og forståelige grenser for akseptabel oppførsel, slik rutinen «psykososialt barnehagemiljø» fremhever. Vi savner også en tydelig felles praksis for hvordan foreldre informeres om rutinene og aktivitetsplikten, og finner heller ikke noe i årsplanen om hvordan de foresatte inkluderes i det holdningsskapende og forebyggende arbeidet, for å nevne et eksempel, jfr rutinen psykososialt barnehagemiljø.

5.3 Barnehaagemyndighetens vurdering av kontrollspørsmål i punkt 5.2

Myndighetens totale vurdering er at barnehagens ansatte generelt er opptatt av at barn skal ha det trygt og godt i barnehagen. Det uttrykkes en bevissthet rundt hjertekultur som en del av det forebyggende arbeidet, tema som inkludering og mangfold er også på agendaen jevnlig og man har et kritisk blikk på voksenrollen i forhold til lek og inkludering, spesielt i uteleken gjennom Rekomp-arbeidet.

Læringsverkstedet Kopervik barnehage kan vise til mange planer/rutiner for arbeidet knyttet til § 41. Det er ikke dokumentert at alle disse følges tilstrekkelig opp, se for eksempel argumentasjon under 5.2.1 og 5.2.2. (årlig gjennomgang og bruk av Læringsverkstedets handlingsplan, jevnlig risikovurderinger, ulike tema som jfr rutine skal være fastsatt i årsplan for eksempel. (Se også avsluttende punkt i 6.3.1)). Barnehagen anbefales å vurdere hvor mange og hva slags rutiner man trenger og eventuelt slå noen sammen for å gjøre det enklere, både å holde oversikt og å kvalitetssikre arbeidet gjennom internkontroll. Dette spørsmålet var vi også innom i møte med gjennomgang av foreløpig tilsynsrapport den 04.02.25.

Vi ønsker å fremheve at rutinene knyttet til § 41 delvis baserer seg på en lovforståelse som sier at man skal forebygge mobbing og andre krenkelser. Spesielt fremkommer dette i Læringsverkstedets handlingsplan mot mobbing og krenkelser. § 41 handler imidlertid *også* om å forebygge tilfeller der barn ikke har det trygt og godt mer generelt, jfr andre ledd i §41, altså mer enn «kun» å forebygge konkrete negative hendelser. Det er barnets subjektive opplevelse som er avgjørende. Dette er det viktig å tydeliggjøre og konsekvent fremheve.

Tilsynsmyndigheten er, hvis ønskelig, tilgjengelig for dialog og veiledning i det videre arbeidet.

Vedtak om pålegg er samlet i punkt 9.

6 Lov om barnehager, § 42

6.1 Rettslig grunnlag: § 42. Plikt til å sikre at barnehagebarna har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø (aktivitetsplikt)

(Lovtekst § 42 – lov om barnehager): «Alle som arbeider i barnehagen, skal følge med på hvordan barna i barnehagen har det.

Alle som arbeider i barnehagen, skal melde fra til barnehagens styrer dersom de får mistanke om eller kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø. Styreren skal melde fra til barnehageeieren i alvorlige tilfeller.

Ved mistanke om eller kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, skal barnehagen snarest undersøke saken.

Når et barn eller foreldrene sier at barnet ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, skal barnehagen undersøke saken og så langt det finnes egnede tiltak, sørge for at barnet får et trygt og godt barnehagemiljø. Det samme gjelder når en undersøkelse som barnehagen selv har satt i gang, viser at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø. Tiltakene skal velges på grunnlag av en konkret og faglig vurdering.

Barnehagen skal lage en skriftlig plan når det skal gjøres tiltak i en sak. I planen skal det stå

- a. hvilke problemer tiltakene skal løse
- b. hvilke tiltak barnehagen har planlagt
- c. når tiltakene skal gjennomføres
- d. hvem som skal gjennomføre tiltakene
- e. når tiltakene skal evalueres.»

6.2 Kontrollspørsmål relatert til § 42:

- Kan barnehagen dokumentere et systematisk og kontinuerlig arbeid knyttet til §§ 41 og 42?
- Er alle ansatte gjort kjent med § 42 i barnehageloven, inkludert vikarer og nyansatte og andre som yter arbeid/gjør tjenester i barnehagen?
Hvis JA: Kan barnehagen dokumentere dette?
- Er foreldre gjort kjent med kapittel VIII i barnehageloven, herunder hvor de kan melde fra, til hvem og at terskelen for å melde fra er lav?
- Har barnehagen utarbeidet rutiner/planer som beskriver barnehagens arbeid og den enkelte ansattes ansvar for å oppfylle alle delpliktene i § 42 i barnehageloven;
 - Følge med
 - Melde fra
 - Undersøke
 - Skriftlig aktivitetsplan?Hvis JA: Kan barnehagen dokumentere oppfølging av dette?
- Undersøkes saker som meldes så raskt som saken tilsier, jf § 42, 3.ledd? Kan undersøkelsene dokumenteres
- Ved igangsetting av aktivitetsplan(er), er disse skriftliggjort, jf § 42, 5.ledd?
- Får foreldre og barn medvirke i innhold av aktivitetsplan og foretas det en vurdering av barnets beste?
- Er det utarbeidet rutiner for hva og når styrer skal melde videre til barnehageeier knyttet til § 42?
- Har barnehagen en plan/rutine for hvordan fange opp/kartlegge hvilke barn som er ekstra sårbare?

6.3 Dokumentasjon og intervjuer

6.3.1 Rutiner

I rutinen «oversikt internkontroll i barnehageloven» (Mentor), punktet «psykososialt barnehagemiljø», side 2 i denne, står det «Vi har rutiner under området «Barn og miljø» somskal sikre at vi utfører aktivitetsplikt ved krenkelser». Denne forståelsen går igjen flere steder i malene man har overført fra Mentors malbibliotek og finnes også igjen i Læringsverkstedet sin handlingsplan (for eksempel side 4,5, nederst side 8, og ellers på side 9, 10, 15, 17, 19, 20). Denne tolkningen uttrykkes også i intervjuer, for eksempel «Når det skjer noe griper vi fatt i det» fra en informant, eller «vi repeterer hele tiden mobbing og krenking» fra en annen. Det er flott at man tar tak! Tilsynsmyndigheten registrerte at barnehagens ansatte også uttrykker en videre forståelse av trygt og godt i intervjuer. Vi finner det i denne sammenheng likevel viktig å påpeke at det er andre ting enn for eksempel krenkelser og mobbing som utløser aktivitetsplikten, først og fremst barnets subjektive opplevelse av barnehagemiljøet. Det trenger med andre ord ikke å ha skjedd noe konkret for at man skal melde fra, undersøke og eventuelt lage en aktivitetsplan. Etter departementets vurderinger (forarbeider til loven) er det viktig å ha en felles og bevisst praksis for hvordan man følger med på og får tak i barnets subjektive opplevelse (Se prop 96 L (2019-2020)). Tilsynsmyndigheten vurderer derfor at rutinene har mangler i forhold til oppdatert lovforståelse.

Det som beskrives i innsendte rutiner samsvarer videre ikke fullt ut med praksis og heller ikke alltid med andre rutiner, for eksempel:

- I rutinen «mobbing og annen krenkende atferd mot barn» (Mentor) står det blant annet at foreldre informeres om aktivitetsplikt osv på foreldremøter pluss «*foresatte informeres om trygt og godt ved oppstart*». Dette er imidlertid ikke nevnt i barnehagens rutine «oppstart i barnehagen.» (Mentor) «*Foreldre informeres på nettsiden*» står det i skjema (kontrollspørsmål lesebestilling som er utfylt fra barnehagens side), deler av personalet trekker i intervju frem foreldremøter som en arena for informasjon, mens andre igjen sier at de nok ikke har gjort noe systematisk for å informere foresatte.
- Hms rutine «psykososialt barnehagemiljø» (Mentor) beskriver flere ulike tema som ifølge rutinen er fastsatt i årsplanen. Årsplanen er ikke sendt inn i forbindelse med tilsynet, men ligger tilgjengelig på barnehagens nettside. Av temaene som er nevnt finner vi i årsplanen omtale av utvikling av vennskap og sosialt fellesskap, noe om barns medvirkning og litt om likeverd. Øvrige tema finner vi ikke.

6.3.2 Intervjuer:

Alle ansatte nevner møter som en arena der man diskuterer enkeltbarn, grupper av barn og trygt og godt barnehagemiljø. I møte med eier og styrer den 04.02.25 fikk tilsynsmyndigheten tilgang til referater fra personalmøter/planleggingsdager i perioden 21 – 24. Av disse vurderte vi sammen 10 referat/agendaer å være relevant for tilsynets tema. (se 4.1.1-tilleggsdokumentasjon, siste avsnitt + oversikt i vedlegg).

Barnehagens ansatte viser gjennom intervjuer at de har en felles praksis dersom det har skjedd noe *konkret* som krever oppfølging etter §§ 41 og 42. De melder avvik, skriver aktivitetsplan (tiltaksplan) og involverer foresatte i dette arbeidet. Denne fremgangsmåten er i tråd med Læringsverkstedet sin handlingsplan, vedlegg 2 – tiltaksplan dersom mobbing skjer i barnehagen. Det fremkommer i noen, men ikke alle planene, hvordan saken er undersøkt og hvilke vurderinger man har gjort etter eventuelle undersøkelser før man lager aktivitetsplan.

Innsendte aktivitetsplaner inneholder de punktene de etter lovverket skal inneholde: Hva utfordringen består i, hva planen skal løse, hvilke tiltak man har valgt, hvem som er ansvarlig og evaluering av tiltak etter en tid. Man legger som nevnt vekt på samarbeid med foreldre rundt denne delen av arbeidet (aktivitetsplaner/tiltaksplaner) og nevner også samtaler med barn i denne sammenheng. Gjennom intervjuer kom følgende frem:

- Alle nevner i intervjuene at «trygt og godt» handler om at barna har venner, hvorvidt de har lyst til å komme i barnehagen, om de har gode relasjoner til de voksne, at de får støtte og hjelp fra de voksne og blir vist omsorg og anerkjennelse.
- Barnehagens ansatte refererer alle til avdelingsmøtene som en arena der man diskuterer enkeltbarn og deres trivsel og utvikling. De refererer også til personalmøtene som en arena for å diskutere tema innen trygt og godt barnehagemiljø.
- Alle ansatte nevner hjertekulturen som forebyggende faktor.
- Alle ansatte nevner arbeid med inkluderende praksis, spesielt i utelek. Dette er fokus i deres vurderingsarbeid i rekomp, og man tenker dette både som forebyggende praksis, men også som et ledd i å følge med på det enkelte barn. De skisserer felles metoder i dette arbeidet.
- Alle nevner mentor og tilgjengelige rutiner pluss lesebestilling, men sier også at det ikke er alltid man husker å lese det nye, at man egentlig skal osv, blir oppfordret til mm. Lesing kompenseres med fri jule- og nyttårsaften.
- Alle nevner Læringsverkstedets handlingsplan, men sier samtidig at de ikke bruker den men Mentor.
- De ansatte trekker i intervjuer frem ulike metoder for å følge med som *i sum* kan være gode verktøy (Eksempler: Observasjon, relasjonskartlegging, følge med om noen går alene, om de leker, om barn er tett på de voksne, samtaler med barn, diskusjoner i personalet, samtaler med foresatte). Samtidig gir de uttrykk for «dette burde vi sikkert gjort mer av/repetert pga mange nye». Det er positivt at de ansatte selv ser et forbedringspotensial på dette området.

6.4 Tilsynsmyndighetens vurdering av kontrollspørsmål i punkt 6.2

Læringsverkstedet Kopervik barnehage har sendt inn omfattende dokumentasjon utarbeidet av eier eller PBL-mentor som de opplyser å støtte seg til i arbeidet for et godt psykososialt barnehagemiljø. Myndighetens totale vurdering er likevel at barnehagen ikke kan vise til at alle rutinene de har sendt inn følges i tilstrekkelig

grad. Videre har lovforståelsen i disse mangler som bidrar til at personalet ikke fullt ut arbeider etter lovverkets intensjoner, se argumentasjon under 6.3.1 og 6.3.2.

Læringsverkstedets handlingsplan trekker på side 20 (aktivitetsplikt) frem: «Det er spesielt viktig å være oppmerksom på og ha oversikt over sårbare barn». Barnehagen kan gjennom referat, for eksempel fra personalmøte 02.01.23, vise at spørsmålet har vært diskutert i tilknytning til barn som har hatt sterke opplevelser tidlig i livet, for eksempel flyktninger. Vi har i innsendte rutiner og gjennom intervjuer ellers ikke funnet en felles praksis i forhold til sårbare barn generelt, eller en felles forståelse av hvem som defineres som sårbare.

Som nevnt tidligere finner vi heller ikke en klar plan og/eller praksis for hvordan foreldrene informeres om §§ 41 og 42. To av informantene forteller imidlertid at temaet var oppe på sist foreldremøte. Læringsverkstedets handlingsplan ligger også tilgjengelig for foresatte og andre på barnehagens nettside. Tilsynsmyndigheten vurderer på denne bakgrunn at foresatte er informert/har tilgang til informasjon. Imidlertid: Når lovforståelsen, som tidligere påpekt, er noe mangelfull, er det lite sannsynlig at foreldrene er tilstrekkelig opplyst til at intensjonen om «lav terskel» oppfylles. Vi vil derfor oppfordre, men ikke pålegge, barnehagen til å inkludere temaet i sin risikovurdering av §§ 41 og 42 og ha en klar plan for hvordan sikre at foreldrene til enhver tid er kjent med barnas rett til et trygt og godt barnehagemiljø.

For videre arbeid kan det ellers være lurt å sikre utdypende og gode referater fra møter. Dette vil for det første være et nyttig verktøy for barnehagen, dernest vil arbeidet i større grad kunne synliggjøres i eventuelt fremtidige tilsyn. Arbeid med referater var en av informantene også innom i sitt intervju som et område med forbedringspotensial. Det er positivt at dette allerede er vurdert.

Tilsynsmyndigheten er, hvis ønskelig, tilgjengelig for dialog og veiledning i det videre arbeidet. Vedtak om pålegg er samlet i punkt 9.

6 Lov om barnehager, § 9

7.1 Rettslig grunnlag: § 9. Internkontroll i barnehagen

(Lovtekst § 9 lov om barnehager) *Barnehageeier skal ha internkontroll for å sikre at kravene i denne loven med forskrifter følges.*

Internkontrollen skal være systematisk og tilpasset barnehagens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold. Ved internkontroll etter denne paragrafen skal barnehageeier

- a. *utarbeide en beskrivelse av barnehagens hovedoppgaver, mål og organisering*
- b. *ha nødvendige rutiner og prosedyrer*
- c. *avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik*
- d. *dokumentere internkontrollen i den formen og det omfanget som er nødvendig*
- e. *evaluere og ved behov forbedre skriftlige prosedyrer og andre tiltak for internkontroll.*

7.2 Lesebestilling til åpningsmøtet

«Dette tilsynet dreier seg om barnehagenes internkontroll begrenset til §§ 41 – 42 i barnehageloven.

Barnehageeier har ansvar for at kravet til internkontroll blir oppfylt, men kan delegere oppgaver knyttet til internkontrollen, for eksempel til styrer/daglig leder. Barnehageeier er likevel ansvarlig og må følge opp at oppgavene blir ivaretatt. Barnehageeier har ansvar for at det gjennomføres risikovurderinger, og for å tilpasse omfanget av internkontrollen til de områdene der risikoen og behovet er størst.

I tilsynet sjekker myndigheten om barnehagen gjennom sin internkontroll vurderer risikoen for brudd på §§ 41–42 i barnehageloven. Det undersøkes også om barnehagen har passende tiltak for å forebygge og redusere risikoen for regelbrudd». (Utdrag fra lesebestilling knyttet til § 9. Lesebestilling ble sendt barnehagene i forbindelse med åpning av tilsyn)

7.3 Kontrollspørsmål relatert til § 9

- Er det foretatt risikovurdering jf. barnehagelovens § 9 i forhold til krav i §§ 41 og 42 i barnehageloven? Hvis JA, kan dette dokumenteres
- Inneholder den systematiske internkontrollen nødvendige rutiner og prosedyrer for å sikre regelverksetterlevelse knyttet til §§ 41 og 42, jf. § 9 punkt b?

- Har barnehagen et system for å avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik, jf. § 9 punkt c i barnehageloven, knyttet til §§ 41 og 42? Hvis JA: Kan dette dokumenteres?
- Har barnehagen et system for å evaluere praksis og ved behov forbedre prosedyrer og tiltak for internkontroll av arbeidet i forhold til §§ 41 og 42, jf. § 9 punkt e? Hvis JA: Kan dette dokumenteres?

7.4 Dokumentasjon og intervjuer.

7.4.1 Risikovurderinger

Det er levert 2 risikovurderinger i forbindelse med tilsynet (se oversikt dokumentasjon, vedlegg 1). Begge disse er endret/justert etter at åpningsbrev var sendt ut.

I intervjuer fremkommer det at personalet ikke kan huske å ha deltatt i risikovurdering jevnlig, noe rutinen «psykososialt barnehagemiljø» sier de gjennomfører. Det uttales også at dette er et område med stort forbedringspotensial, og at man ikke helt har fått tak i hvor grunnleggende viktig risikovurderinger er for et systematisk internkontrollarbeid. Vurdering knyttet til risikovurderingsarbeidet kommer vi tilbake til i punkt 7.5.

7.4.2 Rutinene

Avslutningsvis i rutinen «Internkontroll i pbl-mentor HMS» står internkontroll beskrevet som «Barnehagens egenkontroll som skal sikre at barnehagen følger interne og eksterne krav».

Det fremkommer i intervjuer at arbeid med rutiner er noe styrer i all hovedsak står for. Vi får opplyst at malen fra Pbl-mentor noen ganger blir overført som den er, andre ganger tilpasset litt.

Man baserer seg på egenlesing i forhold til rutiner. Dette er som tidligere nevnt basert på tillit, og det fremkommer av lesebekreftelsene i Mentor hvem som har lest/ikke. Tilsynsmyndigheten har ikke sjekket hvordan eventuelt manglende lesing følges opp, da informasjon om lesebekreftelser kom frem dagen etter formelt intervju. Det er imidlertid klart at de ansatte kjenner til Pbl.Mentor og at verktøyet inneholder rutiner som har betydning for arbeidet.

7.4.3 Avviksrapportering

Læringsverkstedet Kopervik barnehage har levert HMS-rutinen «registrering og behandling av avvik». Vi har tidligere nevnt at barnehagen viser en systematisk bruk av avviksrapportering i forbindelse med aktivitetsplaner/tiltaksplaner der barn har vært utsatt for ulike hendelser. De viser derfor at de har et system som er i bruk i forhold til oppfølging av konkrete bekymringer for barn.

Innledningsvis i nevnte rutine står: «Rutinen skal sikre at barnehagen avdekker og forbedrer forhold som ikke tilfredsstiller interne og eksterne krav», avslutningsvis fremheves det: «Myndighetene definerer avvik som «manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov. Barnehager bør utvide denne definisjonen til også å gjelde interne krav. På denne måten vil barnehagen kunne be ansatte om å levere avvik også på rutiner som ikke har vært fulgt». Vurdering i forhold til oppfølging av dette beskrives under 7.5.

7.4.4. Sjekklistene

Sjekkliste (vedlegg) i Læringsverkstedet sin handlingsplan inneholder punkter som kan være til hjelp i et systematisk internkontrollarbeid. Det fremkommer ikke om disse er i bruk. Alle informantene sier at det er Mentor de bruker, men de kjenner også til Læringsverkstedet sin plan og ressursbank.

7.4.5 Årshjul

Barnehagens ansatte henviser i intervju til årshjul for arbeidet med et godt psykososialt barnehagemiljø. De har også sendt inn et dokument som heter «Årshjul» der tema Internkontroll står på agendaen i januar, barn og psykososialt miljø i november. Det fremkommer ikke hva dette går ut på og vi vet derfor ikke om det for eksempel innebærer en revisjon av rutiner mm. Vi har ikke mottatt annen dokumentasjon i forhold til revisjon/evaluering av praksis.

7.5 Tilsynsmyndighetens vurdering av kontrollspørsmål i punkt 7.3

Vi vurderer at det er uoverensstemmelse mellom rutiner og svar i intervju, for eksempel i forhold til risikovurderinger som nevnt under 7.4.1. Videre ser vi at rutiner og praksis ikke alltid samstemmer.

Eksempler kan være informasjon til foreldre eller annet nevnt under punkt 6.3.1, eller at rutinen *psykososialt barnehagemiljø* henviser til tema som skal være beskrevet i årsplanen men som vi ved gjennomlesing ikke finner, noe vi trakk frem under 5.2.2. Det er heller ikke sammenheng mellom rutinen «registrering og behandling av avvik» og det som fremkommer av praksis når det gjelder oppfølging av interne rutiner (se under punktet avviksrapportering, 7.4.3). Flere eksempler finnes.

PBL-mentor er i utgangspunktet et godt verktøy for et systematisk arbeid, men rutiner er etter tilsynsmyndighetens vurdering ikke nok – man må for det første sørge for at de tilpasses tilstrekkelig til egen barnehages størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold, jf § 9, og for det andre sikre at de ansatte kjenner dem og følger dem, eller fanger opp dersom de ikke følges, jf § 9 c og barnehagens egen rutine avviksrapportering.

Barnehagen har sendt inn 2 risikovurderinger. Dette er ROS-analyser som informant fra barnehagen antar har svakheter. Dette er en vurdering tilsynsmyndigheten støtter: Det kan ikke dokumenteres at andre enn styrer er involvert i dette arbeidet, ei heller at det utføres jevnlig, slik blant annet rutinen psykososialt barnehagemiljø beskriver. Selve ROS-analysen har, slik tilsynsmyndigheten vurderer det, også mangler blant annet i forhold til sannsynlighetsvurdering og beskrivelse av allerede eksisterende tiltak/rutiner. Eier er, jf § 9, ansvarlig for internkontrollarbeidet. Det vurderes derfor som nødvendig med et samarbeid mellom barnehagens ansatte og Læringsverkstedet som eier knyttet til interkontroll generelt og arbeid med risikovurderinger spesielt. Ved ønske eller behov kan barnehagemyndigheten i Karmøy kommune bistå med veiledning i dette arbeidet.

Tilsynsmyndigheten vil også oppfordre, men ikke pålegge, barnehagen til å vurdere om egenlesing er et godt nok system for å etablere en *felles forståelse* av hva lovverket krever av den enkelte og ellers sikre et felles systematisk og kontinuerlig arbeid.

Tilsynsmyndigheten er, hvis ønskelig, tilgjengelig for dialog og veiledning i det videre arbeidet.

Vedtak om pålegg er samlet i punkt 9.

8 Tilbakemelding på foreløpig rapport

Den 04.02.25 hadde styrer, representant for eier og representant for tilsynsmyndighet et møte med gjennomgang av den foreløpige rapporten. Det kom da frem at barnehagen har flere referater som belyser arbeidet enn det som er sendt inn i forbindelse med tilsynet. Disse viser blant annet at barnehagen har arbeidet jevnlig med tema som:

- Hjertekultur
- Lek og voksenrollen + rommet som den 3.pedagog
- Flerkulturelt mangfold som ressurs/synliggjøring av mangfold
- Sårbarhet hos barn
- Holdninger og verdier
- Praksisfortellinger
- Filmer med ulike tema fra Kari Pape/Læringsverkstedet
- Rekomp
- Minoritetsspråklige

Disse referatene er i etterkant av møtet vurdert sammen med øvrige vedlegg (se oversikt), tatt med som en del av barnehagens dokumentasjon og har påvirket utformingen av den endelige rapporten.

9 Vedtak om pålegg

Tilsynsmyndigheten har gjennom innsendt dokumentasjon og intervjuer funnet at Læringsverkstedet Kopervik barnehage sine rutiner og praksis i forhold til §§ 41 og 42 i barnehageloven og § 9 (internkontroll) har mangler som ansees som lovbrudd. Vi varsler derfor at vi vil fatte et vedtak hvor vi pålegger dere å rette opp følgende:

Vedtak om pålegg, jf § 9

1. Eier må, jf § 9, sikre at den som har delegert oppgaver for internkontrollarbeid har de nødvendige forutsetninger for å gjennomføre risikovurderinger i Læringsverkstedet Kopervik barnehage, (se 7.4.1 og 7.5).

2. Læringsverkstedet Kopervik barnehage må, jf § 9, utarbeide risikovurderinger som dekker barnehagens arbeid med et godt psykososialt barnehagemiljø, i denne sammenheng §§ 41 og 42. Risikovurderingene må ta utgangspunkt i oppdatert lovforståelse, (se 5.3, 6.4, 7.4.1 og 7.5).
3. Med bakgrunn i risikovurderingene må Læringsverkstedet Kopervik barnehage vurdere hvilke rutiner, prosedyrer og dokumentasjon de trenger for å sikre regelverketterlevelse knyttet til arbeidet med et godt psykososialt barnehagemiljø, og tilpasse dette til sin barnehage, jf § 9.
4. Læringsverkstedet Kopervik barnehage må, jf § 9c, sikre at systemet for å avdekke avvik og risiko for avvik, knyttet til arbeidet med barnehagens psykososiale miljø, også praktiseres i forhold til oppfølging av *interne rutiner og planer*, (se 7.4.3 og 7.5).
5. Læringsverkstedet Kopervik barnehage må, jf § 9, d og e, involvere hele personalet i arbeidet med internkontroll knyttet til §§ 41 og 42 i den utstrekning det vurderes som nødvendig. Dette bør basere seg på en konkret risikovurdering.

Vedtak om pålegg, jf § 41

6. Sikre at rutiner/planer/praksis knyttet til § 41 gjennomgående samsvarer med gjeldende lovkrav, (hva man skal forebygge, som omtalt i punkt 5.3).

Vedtak om pålegg, jf § 42

7. Sikre at rutiner/planer/praksis knyttet til § 42 gjennomgående samsvarer med gjeldende lovkrav. Dette gjelder:
 - hvordan man får tak i barnets subjektive opplevelse, (se 6.3.1, 6.3.2, 6.4)
 - hva som utløser aktivitetsplikten, (se 6.3.1, 6.3.2, 6.4)
 - fokus på ekstra sårbare barn (se 6.4)
 - sikre at saken undersøkes før man eventuelt lager aktivitetsplan (se 6.3.2)

Frist for retting av pålegg 1 til og med 5 settes til 15.10.2025,

Frist for retting av pålegg nummer 6 og 7: 01.11.2025.

Skulle det være behov for utsatt/endret frist: Ta kontakt.

Tilsynsmyndigheten vil ta minst 1 oppfølgingssamtale i perioden, den første innen **15.mai**, for å avklare hvordan oppfølging etter tilsyn ligger an og om det er behov for veiledning i det videre arbeidet. Barnehagen kan bli bedt om å sende inn en fremdriftsplan i forhold til pålegg gitt i rapporten. Dette som et alternativ til en fast tidslinje fra tilsynsmyndighetens side for de ulike påleggene om retting.

Innsending

Innen fristenes utløp sendes det inn en redegjørelse for at forholdene er rettet og dokumentasjon på dette sendes til **post@karmoy.kommune.no** , merket **asha1**. Eventuelle spørsmål kan sendes samme sted.

Dokumentasjon må vise:

- Hvordan eier har sikret at den som har delegert oppgaver for internkontrollarbeidet har de nødvendige forutsetninger jf pålegg 1.
- Resultat av risikovurderinger og tilpassing av rutiner, prosedyrer og dokumentasjon, jf pålegg 2 og 3.
- Hvordan avvik og risiko for avvik i forhold til rutiner og planer for barnehagens psykososiale miljø skal avdekkes og følges opp, jf pålegg 2 og 3.
- Dokumentasjon på at personalet er involvert i internkontrollarbeidet/hvilke vurderinger som er gjort i forhold til de ulike delene av internkontrollen (, jf pålegg 5).
- En plan for hvordan implementere reviderte rutiner/planer inn i faktisk praksis, jf pålegg 2, 3, 5, 6 og 7

Klage på vedtak om retting

Vedtaket er et enkeltvedtak etter forvaltningslovens §2, første ledd, punkt b, som kan påklages innen tre uker. Klageinstans er Statsforvalteren i Rogaland. Skriftlig klage på vedtak sendes eventuelt **post@karmoy.kommune.no og merkes asha1.**

Med hilsen

Bjørn Andersen

Kommunalsjef oppvekst og kultur

Dokumentet er godkjent elektronisk.

Mottaker:

Læringsverkstedet Kopervik	Postboks 215	2051	Jessheim
Barnehage			
Læringsverkstedet Kopervik	Postboks 215	2051	Jessheim
Barnehage As			

VEDLEGG 1

Oversikt innsendt dokumentasjon

- Læringsverkstedets handlingsplan mot mobbing og krenkelser, rev januar 2021
- 16 ulike rutinebeskrivelser fra internkontroll-/hms-systemet pbl-mentor, som Læringsverkstedet Kopervik barnehage benytter. Rutinene er i hovedsak knyttet opp mot tema som krenkelser, nulltoleranse, forebyggende arbeid, aktivitetsplikt, systemer for internkontroll, revisjon mm
- Flere eksempler på avviksmeldinger og aktivitetsplaner som følge av dette.
- En oversikt/datoliste for 3 møter i perioden januar 2021 tom oktober 2024 der barnehagen hadde §§ 41 og 42 på agendaen
- To ROS-analyser opprettet/justert 30.09.24, en for krenkende atferd fra voksen og barn, en for psykososialt barnehagemiljø.
- Powerpoint fra et personalmøte 15.02.21
- Informasjon om Læringsverkstedets hjertekultur

- Utdrag fra arbeidshefte for styrere – Læringsverkstedet
- Utdrag fra arbeidshefte for pedagogiske ledere – Læringsverkstedet
- Utdrag fra arbeidshefte for medarbeidere – Læringsverkstedet

I tillegg fikk vi ettersendt

- Kopi av en arbeidskontrakt som dokumenterer at personalet gjennom elektronisk signering kvitterer for at lovtekst (§§ 41 og 42) leses ved ansettelse.
- Powerpoint fra et personalmøte 15.02.21 (tilsvarende som over)

I møte 04.02.25 mottatt:

- 10 referater/møteagenda for personalmøter og planleggingsdager i perioden mai 2021 tom september 2024

I mail fra eier 24.02.25, mottatt:

- Arbeidshefte hjertekultur – for styrere (komplett hefte) - Læringsverkstedet
- Arbeidshefte hjertekultur – for ped.ledere (komplett hefte) - Læringsverkstedet
- Arbeidshefte hjertekultur – for medarbeidere (komplett hefte) - Læringsverkstedet
- Hjertekultur grunnlagshefte - Læringsverkstedet